

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2020

ΘΕΜΑ Α

Στο συγκεκριμένο κείμενο ο συγγραφέας παραθέτει τους λόγους για τους οποίους η λογοτεχνική ανάγνωση συνιστά λυτρωτική απόλαυση. Αρχικά αν και θεωρεί ότι το διάβασμα είναι μια μοναχική τέχνη πιστεύει ότι είναι μια δημιουργική απασχόληση που απαιτεί εσωτερική απομόνωση. Επίσης μέσω της λογοτεχνίας ο συγγραφέας χάνεται στο χρόνο και αισθάνεται ασφαλής και σίγουρος. Τέλος, η αμόλυπτη λογοτεχνία είναι αυτή που θεραπεύει την ψυχή και την οπλίζει με κουράγιο.

ΘΕΜΑ Β

Β1.

α. Λάθος 1^η παράγραφος «μία δημιουργική ενασχόληση», 3^η παράγραφος «το διάβασμα ήταν μια καθημερινότητα»

β. Λάθος 5^η παράγραφος «οι ώρες του διαβάσματος είναι διάσπαρτες».

γ. Λάθος 1^η παράγραφος «Γράφει μες στη μνήμη», 2^η παράγραφος «έχει κιόλας εγγράψει στην τρυφερή μεμβράνη της μνήμης», «Σε έχω γράψει στην καρδιά μου»

δ. Λάθος 3^η παράγραφος «Μέσα στην Ιστορία...συγγραφείς»

ε. Σωστό 1^ο κείμενο τελευταία παράγραφος «γιατρεύουν την ψυχή», 2^η κείμενο τελευταία παράγραφος «παρηγοριά για τη θνητότητα», «φαρμάκι της ματαιότητας»

Β2. α. Σημεία στίξης: προτελευταία παράγραφος χρησιμοποιούνται ένα **θαυμαστικό** και μια **διπλή παύλα**. Το θαυμαστικό δίνει έμφαση στα συναισθήματα του συγγραφέα και συγκεκριμένα στην ειρωνική διαπίστωση πως, ενώ παλιά προσπαθούσε με κόπο να βρει ελεύθερο χρόνο για να διαβάσει, τώρα έχει στη διάθεσή του. Η διπλή παύλα δηλώνει ένα συμπληρωματικό σχόλιο το οποίο είναι απαραίτητο συμπλήρωμα, για να κατανοήσουμε το κείμενο και να προσλάβουμε τα συναισθήματα που θέλει να μεταδώσει ο συγγραφέας (εδώ και πάλι την ειρωνεία).

Σχήματα λόγου: **μεταφορά** 3^η παράγραφος «αναζητώ την ουσία της ανάγνωσης», «έκλεβα χρόνο», **προσωποποίηση** τελευταία παράγραφος «ίαση της λογοτεχνίας».

β. Το ερώτημα της 5^η παραγράφου δημιουργεί ζωνρότητα και προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Δημιουργεί αμεσότητα. Ταυτόχρονα βοηθά στη μετάβαση στη συνέχεια της παραγράφου, καθώς στη σημείο «Ίσως γιατί το γράφειν...του γράφειν» ο συγγραφέας απαντά στο ερώτημα που θέτει στη θεματική περίοδο. Το ερώτημα μπορεί να έχει και ρητορική διάσταση.

B3.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο συγγραφέας αναφέρεται στον άνθρωπο και στην προσπάθειά του να κερδίσει τη μάχη με το χρόνο. Η συγγραφή, με την ευρύτερη έννοια είναι ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να κερδηθεί η μάχη αυτή. Πολλοί άνθρωποι καταφέρνουν σε διάφορους τομείς να κληροδοτήσουν έργο ακατάλυτο στο χρόνο, το οποίο τροφοδοτεί τις επερχόμενες γενιές. Η καταγραφή των επιτευγμάτων είναι αυτή η οποία θα το καταστήσει αναλλοίωτο.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Θεματικό κέντρο του ποιήματος αποτελεί η ανασκόπηση του ανθρώπινου βίου και η αποτίμηση αυτού από τον ποιητή, ο οποίος αναστοχάζεται την πορεία του. Ενδοσκοπώντας, καταλήγει στη λυτρωτική δράση της ποιητικής λειτουργίας μέσα από το πρισματικό πεδίο της οποίας τα στοιχεία που συνθέτουν την περιρρέουσα πραγματικότητα αποκρυσταλλώνονται σε εναργείς απαντήσεις, διάφανες διαπιστώσεις και καταπραϋντικές αλήθειες. Τα παραπάνω στοιχεία υποστηρίζονται από την επικράτηση στο απόσπασμα της οριστικής έγκλισης και του β' ενικού προσώπου, ώστε να υπογραμμιστεί η βεβαιότητα του ποιητή για τα όσα ομολογεί-τελικά-στον ίδιο του τον εαυτό αλλά και στον αναγνώστη στο νοερό του διάλογο με αυτόν («αναρωτιέσαι, ξαφνιάζουν, επαναλαμβάνονται, σε βρίσκουν», «αντικρίζεις, έλεγες, μπόρεσες»). Ταυτόχρονα, η επανάληψη λέξεων, η παράθεση αντιθέσεων και η χρήση μονόπλευρου διαλόγου υπερθεματίζουν τα συστατικά στοιχεία του ανθρώπινου βίου, από την ανιαρή καθημερινότητα μέχρι τις απροσδόκητες στιγμές, από την προδοσία και τη φθορά των σχέσεων μέχρι την εκπλήρωση μύχιων επιθυμιών («για πράγματα», «πράγματα που ξαφνιάζουν κι ας γίνονται κάθε μέρα, έλεγες δεν θα συμβούν ποτέ και τώρα συμβαίνουν μπρος στα μάτια σου»). Η ενασχόληση με την ποίηση επιτρέπει στον αναγνώστη τη διαφυγή από την πιεστική πραγματικότητα και τους ταχείς ρυθμούς, δίνοντάς του τη δυνατότητα να αποσαθρώσει τις προσλαμβάνουσες και να ανασυνθέσει μια πιο φιλική προς τον ίδιο πραγματικότητα. Τέλος, στα θετικά στοιχεία της ποίησης προσγράφονται η αποφόρτιση των αναγνωστών ποίησης, η ευαισθητοποίησή τους και η όξυνση των πνευματικών τους δυνάμεων, οδηγώντας τους σε κριτική θεώρηση της ζωής τους. (200 λέξεις)

Θέμα Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο. Αναγκαίος ο τίτλος, η χρήση του στοιχείου της επικαιρότητας και η χρήση του γ προσώπου ενικού και πληθυντικού αριθμού ή του α πληθυντικού.

Τίτλος: Ελεύθερος χρόνος και βιβλίο

Πρόλογος: Διαπίστωση της αξίας του βιβλίου ειδικά σε συνθήκες εγκλεισμού, όπως στην πρόσφατη πανδημία. Δήλωση ότι το βιβλίο κατέχει σπουδαίο ρόλο στην καθημερινότητα των νέων.

Κύριο Θέμα:

1^ο ζητούμενο:

Αναφορά της άποψης ότι η ανάγνωση αποτελεί καθημερινή πρακτική, περιλαμβάνοντας υλικό από λογοτεχνικά βιβλία και δοκιμές.

Παράγοντες που ενισχύουν την ανάγνωση:

- Τα Μ.Μ.Ε. (τηλεόραση, τύπος) προβάλλουν το βιβλίο, διότι με την τεράστια δύναμη που διαθέτουν βοηθούν στη διάδοσή του.
- Η οικογένεια ως ο κυριότερος και πρωταρχικός φορέας αγωγής εμπνέει στο παιδί την αγάπη για το βιβλίο και το ωθεί στη μελέτη του.
- Το σχολείο εμφυσά στο μαθητή την αγάπη για το βιβλίο με ανάθεση εργασιών που εξοικειώνουν το μαθητή με το βιβλίο, τη βιβλιογραφία, την έρευνα και με οργανωμένες βιβλιοθήκες και αναγνωστήρια.
- Οι εκθέσεις βιβλίου βοηθούν στην προβολή του βιβλίου και στην ενημέρωση και προσέλκυση του αναγνωστικού κοινού.

Μεταβατική παράγραφος: Διαπίστωση ρόλου ανάγνωσης βιβλίων στη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου:

2^ο ζητούμενο:

- Η ανάγνωση προσφέρει την απαραίτητη απομόνωση στον σύγχρονο άνθρωπο προκειμένου να ενδοσκοπήσει.
- Μέσα από τα αναγνώσματα αναδεικνύονται χαρακτήρες ως φωτεινά πρότυπα για μίμηση.
- Η καθημερινότητα του αναγνώστη αποκτά ποιοτική διάσταση και ο τελευταίος κινητοποιείται για δημιουργική δραστηριότητα.
- Μέσα από την ανάγνωση διαμορφώνεται ο ανθρωπιστικός χαρακτήρας του σύγχρονου ατόμου και καλλιεργείται η ενσυναίσθηση.

Επίλογος: Ανακεφαλαίωση και διαπίστωση της αναγκαιότητας εύρεσης ελεύθερου χρόνου μέσα στην καθημερινότητα για ανάγνωση βιβλίων.

